

KISARO - CPPA

Bevordering van voedselzekerheid via terrassenbouw en opleiding

De Vlaams-Rwandese Vereniging Umubano vzw steunt al enkele jaren projecten van Kisaro onder meer met betrekking tot de vestiging van jonge landbouwers op de terrassen van Kisaro.

Gerard Moerman, neef van wijlen Broeder Cyriel Wieme: bezieler en stichter van het centrum, is nu coördinator van het centrum Kisaro. Hij is ook lid van de Raad van Bestuur van Umubano. In gezamenlijk overleg is overeengekomen dat VRV Umubano de projecten van Kisaro volledig in haar programma opneemt. Hiermee wil VRV Umubano de ontwikkeling van het centrum Kisaro verder ondersteunen en de continuïteit ervan helpen verzekeren.

De doelstellingen van dit project is duidelijk omschreven in de statuten, artikel 3, van de NGO zoals gepubliceerd in het Office Rwandais de la Gouvernance, nl.:

- Het bevorderen van een rationele en intensieve landbouw met behoud van water en land door middel van terrassenbouw, waardoor de zelfvoorziening van voedsel in het land wordt verhoogd.
- Het bevorderen van opleiding van de landbouwers en in het bijzonder van de jongeren.
- De ondersteuning van groeperingen van vrouwen omkaderd door het CPPA.

In juli 1975 werd de start gegeven voor het Centre de Perfectionnement et de Promotion Agricole (CPPA) van Kisaro. Het waren de eerste afgestudeerden van de normaalschool van Buymba die hun verdere opleiding kregen in Kisaro.

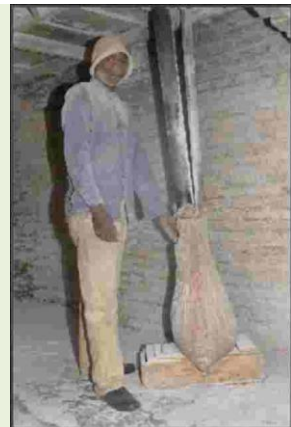


De voornaamste activiteit van het centrum is de **landbouw** en daarbij het promoten van verschillende teelten. Om tot duurzame landbouw te komen, werden op nu al **45 ha vruchtbare heuvels** van Rwanda met hak en schop terrassen aangelegd. Deze landbouwmethode zorgde onmiddellijk voor succesvolle oogsten! Elke maandag worden er werkrachten aangenomen om de landbouwactiviteiten uit te oefenen: bewerking van de grond, bemesten, zaaien, planten, onderhoud en oogsten met als doel zoveel mogelijk mensen kennis te laten maken met de landbouwtechnieken van het centrum. Dat aantal kan oplopen tot wel 100 mensen per week ! Daarnaast worden er ook nog vruchten en groenten van mensen in de omgeving aangekocht en alle producten worden in de hoofdstad Kigali verkocht op markten, aan winkels, particulieren... De opbrengsten gaan terug naar de mensen en naar het centrum.

Aardappelen zijn door de bevolking erg gegeerd en er werd daarvoor ook in de loop der jaren een kiemhuis gebouwd waar 8 ton kan opgeslagen worden. Behalve in het droge seizoen, worden er op de terrasheuvels haast elke maand aardappelen geplant. De opbrengst is zeer groot. Daarnaast wordt er ook nog prei, kolen, selder, salade, venkel, rode biet, bonen, maïs en sorghum geteeld.



Beter dan de sorghum, die in dit klimaat slechts langzaam groeit, is de **tarwe** geschikt als basisvoedsel voor de mensen. De groeicyclus van de tarwe is er vijf maanden. Ze wordt in september gezaaid en in februari geoogst. Een tweede maal wordt gezaaid in maart om in augustus te oogsten. Het centrum stelde goede variëteiten ter beschikking met de verzekering de productie op te kopen. Er werden graansilo's gebouwd voor de opslag en er wordt zowel aan particulieren als aan groothandelaars verkocht. Ook dit werd al snel een succesformule.



Wat de **veeteelt** betreft, worden voornamelijk Belgische varkensrassen gekweekt. De kweek van deze rassen in Rwanda bracht geen enkele moeilijkheid met zich mee. De varkens werden zowel op het centrum vetgemest, alsook uitgezet bij nieuwe kwekers over heel het land. De vetmesting gebeurt met bijna uitsluitend graanvoeder. De dieren worden daarna terug opgekocht en door jongens van het centrum verwerkt in de slachterij.



Om dit alles te verwezenlijken was er veel hulp nodig, maar ook op het centrum zelf werd er uiteraard al die tijd hard gewerkt en in de loop van de jaren werd er een ook een **atelier** gebouwd waar allerhande klussen worden geklaard. Van lassen tot schrijnwerk, het maken van blokken, onderhoud en herstelling van machines, het maken van kruitwagens, fietsen, bedden. Er is ook een metsersploeg voor het metsen van huisjes in de omgeving...De nodige materialen zijn niet altijd voor handen, maar gelukkig zijn de mensen er creatief en kunnen ze met weinig hun 'plan trekken'....



Verder worden er op het centrum alleenstaande moeders opgevangen en gehuisvest. Hun wordt de mogelijkheid gegeven om op het centrum te werken. Ze worden ingeschakeld in de verschillende teelten en ze krijgen indien mogelijk ook een stukje grond om te bewerken. In de loop der jaren werden er daarvoor ook andere activiteiten ingericht : er is een atelier voor allerhande naai- en vlechtwerk, er worden ook matten gemaakt. Nu is dit een huiselijke activiteit geworden die buiten het centrum evolueert.



Terrassering

Vanaf het eerste bezoek van broeder Cyriel aan Rwanda in 1971 had hij beslist de heuvels te terrasseren. Na het zoeken naar een werkmethode begon hij eraan vanaf het schooljaar 1973-1974. Ondanks de kritiek en de spot zette hij door. Als ervaren landbouwer was hij zeker van zijn slagen. Na ook de jongeren te hebben moeten overtuigen werden de eerste terrassen aangelegd op betrekkelijk goede grond. De eerste opbrengst van de aardappelen was zo overtuigend dat de jongens beweerden nog nooit zulke knollen te hebben gezien. Ook de gerst lukte goed. Het vertrouwen was gewonnen, de start gegeven. De meesten hadden dat ook onmiddellijk begrepen. Later zou aan de nieuwkomers als voorwaarde worden gesteld voor hun aanvaarding, dat ze een toelating hadden van hun vader om een stuk grond te mogen terrasseren. Van jaar tot jaar groeide de interesse en na tien jaar was de vooruitgang van de radicale terrassering niet meer te stuiten.! Kisaro werd door die terrassering bekend en geroepen om zijn stempel te drukken op heel het landbouwgebeuren in Rwanda...



Waarom terrasseren

Het is onmogelijk om, zonder te terrasseren, efficiënt landbouw te bedrijven op hellingen van meer dan 10%. Voor mindere hellingen bestaan er afdoende methodes die echter hun waarde verliezen op sterkere hellingen. De strijd tegen erosie heeft tot doel het afvloeien van de bouwlaag en dus ook van de voedingselementen te beletten en het behoud van het water te verzekeren. Het water is immers de belangrijkste factor van de productie. Behoudt men het water, dan drenkt het de grond, vormt een voorraad aan vocht in diepere lagen en geeft zo aan de wortels de mogelijkheid om diep door te dringen en ook op die manier de grond te behouden en te verrijken. Grondverbetering is dus een logisch gevolg van terrassering en elke toevoeging van bemesting betekent een duurzame verrijking van de grond. Dit alles waarborgt de mogelijkheid tot een intensieve landbouw.